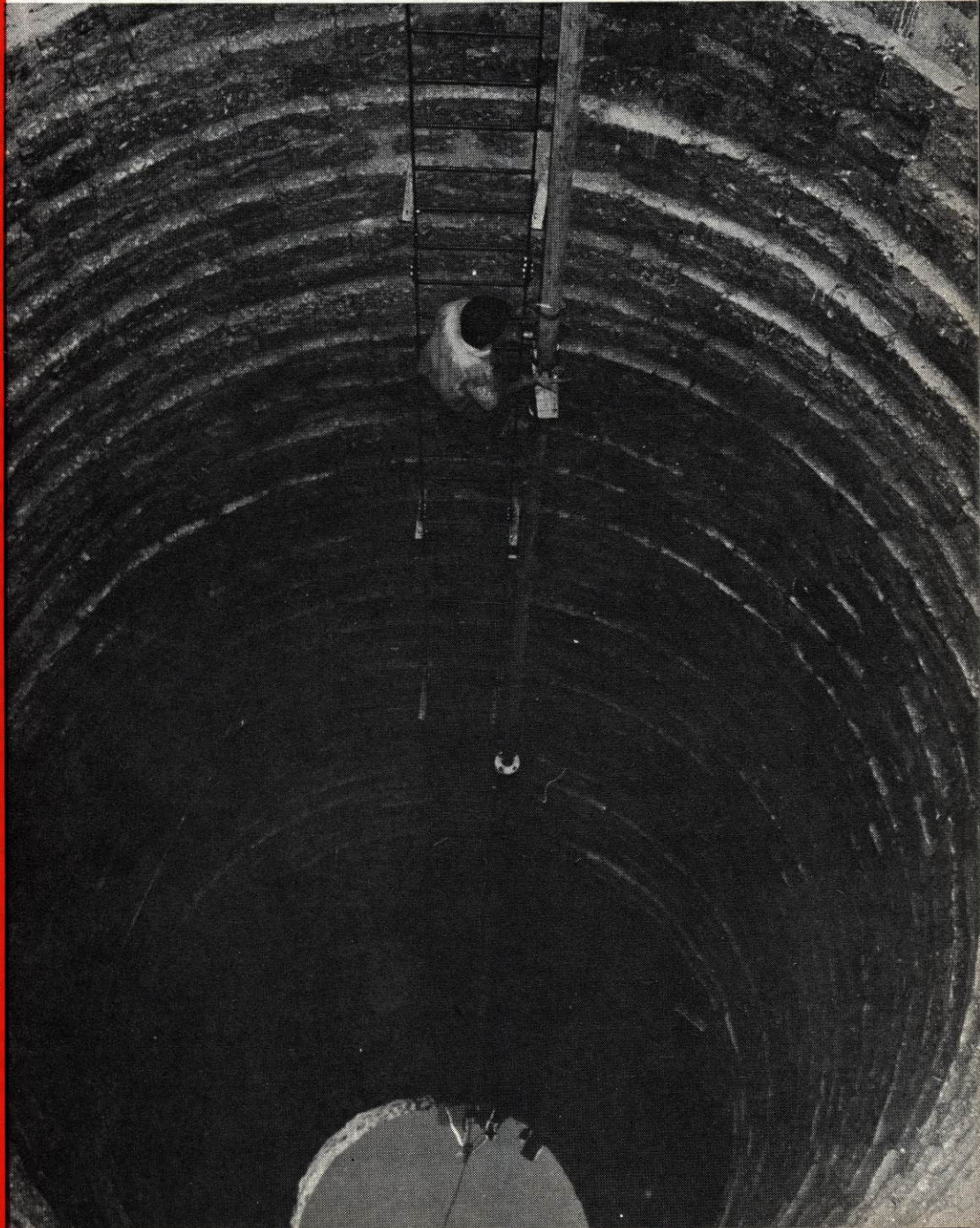

23-04-004

ny verden

TIDSSKRIFT FOR MORALSK OPPRUSTNING

NR. **4** 1970

«Hver plage har sitt eget skrik...»

«Hver plage har sitt eget skrik, men helsen tier stille,» skrev dikteren Erik Gustav Geijer.

Den 2. april 1970 tidde helsen stille. I alle fall i nordisk presse. Den dagen ble Meghalaya født — en ny stat innen den indiske union.

For mindre enn to år siden sto følgende overskrift i «Lands-Express», «Blir Assam et nytt Viet Nam?» Minoritetene i Indias nordøstlige bergdistrikter hadde lenge følt seg undertrykket av majoriteten på slettene, og det så ut til at det utviklet seg til geriljakrig.

Men den 2. april 1970 fikk bergfolkene garo og khasi sin egen stat uten at en dråpe blod ble spilt.

Ved annen votering i Parlamentet i New Dehli endret representantene for befolkningen på Assams sletteland sitt tidligere standpunkt og stemte for den nye stat.

De siste to årene har det vært en rask utvikling, hvor minoritetene har vunnet store politiske og kulturelle rettigheter. Guvernøren for nordøst-India, B. K. Nehru, sa nylig at «sjelden har en så vidtrekkende konstitusjonell omveltning skjedd med så meget god vilje og forståelse.»

Indias statsminister Indira Gandhi landet 2. april i år i helikopter i Meghalayas hovedstad Shillong. Over 100 000 mennesker møtte frem på flyplassen. Det var en stor dag i fjellfolkenes liv. Dette skjedde ikke langt fra Kinas, Burmas og Øst-Pakistans grense.

I nordisk presse var det lite eller intet om det. Er det ikke noe galt med vår nyhetstjeneste som så helt og ensidig konsentrerer seg om sykdommen i andre deler av Sydøst-Asia — mens det ties om helsen i Meghalaya.

Vi ønsker den nye stat lykke til, og vil i vårt neste nummer bringe bilder og nytt fra Meghalaya.

INDRE STÅPLASS AV LEIF HOVELSEN

Aldri har vel ord blitt så misbrukt som idag. Og det press av oppfatninger og meninger som strømmer inn over oss fra den hele verden, tvinger til flukt — eller alvorlig søken. Kan vi tro på alt det som loves oss i frihetens navn? Hvor styrer vi hen i denne voldsomme brytningstid? Hvor skal en vende seg i denne moderne tids åndelige tivoli?

For en som har søkt og stadig søker, er det to ting som står klart frem: viktigheten av å finne en 'indre ståplass', et fast punkt som en kan orientere seg ut fra. Og — hvor går de virkelige frontlinjer idag, hvor har det en mening å søke sine krefter inn?

Hvor finnes det da i vårt 'overmettede inntrykks-samfunn' en kilde som kan gi oss en intuitiv følelse av hva som er sant og ekte og hva som er hult og uholdbart; en kilde som kan gi oss den identitet midt i en verden som synes å bli mer og mer pregløs?

Den kilde jeg selv har lært å feste lit til, har sitt oppkomme i det som skjedde Langfredagen og Påskemorgen for så mange, mange år siden.

Under krigens redsler var det jeg opplevde Han som min Frelser, «Redningsmannen» med den utstrakte hånd og tilbudet om evig liv. Senere har jeg lært Ham å kjenne som den sanne venn og trofaste veileder som aldri lar meg i stikken.

Uferdig og mangelfull og med all den synd og skyld, de bekymringer og lengsler som daglig dukker opp i mitt liv, kommer jeg til Ham slik jeg er. Så har Han etter hvert lært meg at jeg selv er en del av ondskapen i verden, at tidens destruktive og antimenneskelige krefter også bor i meg, og vil jeg rette på det som er galt, må jeg begynne med meg selv.

En ting var å stå ansikt til an-

sikt med døden under krigen. En helt annen å lære å korsfeste min egenvilje hver dag for å leve etter Guds vilje. Det har jeg til tider funnet atskillig vanskeligere. Men i korset møter mitt korrupte jeg den rene hellige Gud og gir meg kraften til å følge Hans vilje. Dermed åpnes døren til en kilde med uanede muligheter, dette at Sannhetens Ånd kan opplyse og lede oss gjennom livet. Intet er mer fascinerende enn å studere Den hellige ånds styrke i verden.

Denne 'indre ståplass' lærer meg om de krefter og frontlinjer som møtes både i tiden og i meg selv. Den blir den klippen som alle de mangfoldige inntrykk brytes mot — hvor de siktes, og forkastes eller absorberes.

Prøver en å skjære gjennom den mangfoldighet av synspunkter og oppfatninger som finnes i dagens komplekse, pluralistiske samfunn, så blir det til syvende og sist et spørsmål om livssyn som det vil dreie seg om. Og med livssyn mener jeg den strøm av tro og overbevisning som stadig fyller hjerte, tanke og vilje med kraft til handling og innsats.

Og da blir det, selv i alle dets forskjellige former, et spørsmål om to grunnsyn. Om et livssyn med en grunnfast tro på Gud og et livssyn med en grunnfast tro på ingen Gud. Et livssyn kan således skapes av intellektet alene, som tankesystemene hos Marx, Lenin, Marcuse, Adorno, Mao, eller det kan bli utformet ved inspirasjon fra Gud. Mennesker som lar seg lede av et livssyn, blir altså enten redskaper for noe som mennesker har laget og som ikke bunner i noe annet enn mennesket selv, eller de kan bli redskaper i Guds hender.

Den viktigste kamp som pågår er derfor den som står om menneskenes sinn og vilje, hvilke kil-

der de vil velge å la seg inspirere av. Om vi vil skape verden etter Guds vilje, eller la den formes bare etter vår egen.

Det er mye å lære av vår tids revolusjonsprofeter. Men i lyset av Påskens drama kommer de til kort når det gjelder å møte de dypeste behov i det moderne menneske. Marcuse, Castro, Adorno, Habermas, Mao, går hverken dypt, vidt eller langt nok. For de utelukker den kraftkilde som ene og alene kan la hele menneskets personlighet utfolde seg.

Kristus er den eneste revolusjonære leder idag en kan tørre å satse alt på — uten å bli utnyttet, manipulert eller sviktet. Han hverken tvinger eller truer, bare kaller, og venter på å gi deg det beste. Han er den eneste som lover full frihet, men til den høyeste pris, egenviljens korsfestelse. Han er den eneste som ikke legger skylden for det som er galt i verden på andre — på statsmenn, økonomiske system ... — men tar selv på seg skylden og ansvaret for at menneskene blir annerledes. Han er den eneste som lover full sikkerhet, uten lønnsstillegg, syketrygd eller alderdomspensjon. Han er den eneste som kaller deg til en permanent revolusjon og opprør mot ondskapen i deg selv og i det samfunn du er en del av. Og Han er den eneste som når en svikter revolusjonens sak, ikke kaster deg ut, men 'kaster deg inn' i et dypere forhold til Ham. Han står for den eneste revolusjon som ikke vil bli avlegs, for Hans primære motiv er å føre menneskene inn i forvandlingens og fornyelsens dynamikk.

Det som skjedde i Påsken for vel 1900 år siden er derfor ikke noe som en minnes bare en gang om året. Det er et drama som pågår i oss mennesker hver eneste dag. Påsken er en oppfordring til kamp.

Forts. side 5

Bildet på forsiden:

En brunn i Panchgani, India, en av de mange som graves rundt i landet for å skaffe livsviktig vann til menneskene og til jorda.

Assam

▲ Guvernøren i den indiske delstaten Assam, B. K. Nehru, taler fra scenen etter en forestilling av den europeiske revyen «Det er tillatt å lene seg ut». Guvernøren takket de unge aktørene for «et meget sterkt skuespill». «Ingen sivilisasjon vil kunne eksistere», fortsatte han, «uten de prinsipper som disse unge menneskene står for.» Denne gruppen på 85 er invitert til Assam av bl.a. statsministeren i delstaten B. P. Chaliha, og ledere for den nye fjellstaten Maghalaya, som i begynnelsen av denne måneden ble opprettet med begrenset selvstyre innen den indiske union.

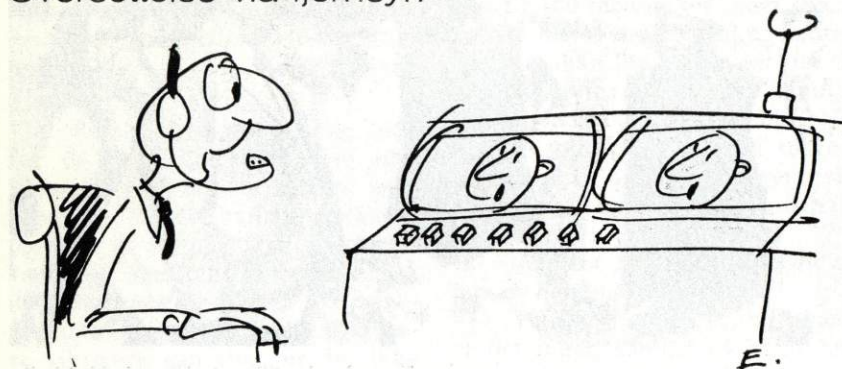
New Delhi

Fra en skole i New Delhi. En klasse har fått besøk av noen av deltakerne i musikalen «Det er tillatt å lene seg ut». Under opphødet i den indiske hovedstad ble disse innbudt til en rekke skoler for å gi elevene en innføring i MRA's ideer.

Modernisering i Caux

Oversettelse via fjernsyn

«I Caux snakker man engelsk!» Hvor ofte har man ikke hørt den bemerkningen. I grunnen snakker man alle språk i Caux. Ved sammenkomstene i den store salen blir det talt på det språk som størstparten forstår. Men de andre blir ikke glemt, og alt blir oversatt samtidig ved hjelp av et flyttbart mottagersystem som gir tilhørerne mulighet til å velge mellom seks språk.

Da bygningene i Caux ble kjøpt for MRA ble dette oversettelsessystemet installert med de små midler man dengang hadde til rådighet. Man boret luker gjennom en 80 cm. tykk mur, forat tolken kunne se taleren gjennom to vinduer. Bak lukene installerte man seks lydtette bokser for tolkene, i tre eller pavatex.

Det ble mer komplisert når man skulle oversette diverse skuespill, filmer og andre forestillinger. To bokser for «priviligerte» tolker ble innredet på loftet — uten ventilasjon, mens de andre måtte nøye seg med de vanlige boksene hvor man bare kunne høre, men ikke se det som hendte på scenen.

Sammenkomster av f.eks. deltakere innen samme yrkesgruppe ble ofte organisert i en av de mindre salene. Hva skulle man gjøre med en gruppe finner, japanere og tyskere når man ikke hadde nok villige tolker til å hviske oversettelsen i ørene på de interesserte?

For to år siden begynte kursvirksomheten for ungdom; disse kom fra mange forskjellige land og forsto ikke hverandres språk. Her måtte man også benytte seg

av frivillige medhjelpere, for at alle skulle få med seg alt, ofte ved hjelp av en tolk som oversatte kurset setning for setning ettersom læreren underviste. Det er unødvendig å forklare hvilke vanskeligheter dette forårsaket.

Tolkene bør se alt

Det var meget nødvendig å forbedre systemet, og rådet for Moralsk Opprustning i Sveits har derfor nå besluttet å forandre oversettelsesanslegget fullstendig. Takket være et lukket televisjonssystem er tolkene istand til å se det som foregår i alle salene, såvelsom i teatret. De vil kunne disponere «normaliserte» bokser, etter en modell utarbeidet for internasjonale konferanser av Den internasjonale translatørforening. I denne anledning må man gjøre store forandringer i den store salen, hvor det nu bygges en ekstra etasje.

For øyeblikket må man klatre over bjelker eller bøye hodet under stillaser for å gå gjennom den store salen hvor det i snart 25 år er skapt en helt ny forståelse mellom mennesker av alle språk, fra alle kanter av verden.

Murerarbeidet ble ferdig til påske, og de nye innredninger vil tre i funksjon til sommeren. Omkostningene for dette arbeidet beløper seg til S.fr. 120.000,—.

Klipp fra India-brev

Skrevet av Osloipiken Elisabeth Knudsen, som reiser med MRA's aksjonsgruppe i India.

● Vi er nettopp kommet til Shillong etter tre døgn på toget fra Chandigarh. Jeg kunne sitte i timevis og bare se ut av vinduet på landsbyer, dyreliv og stasjoner. Å sitte på en stasjon her i India er en opplevelse i seg selv, nesten umulig å beskrive. Rødkledde bærere med 3—4 kufferter på hodet. Forskjellige familier som sitter på perrongen og venter på toget. Små barn, som kledd i fyller rekker ut hånden i håp om penger. En av

stasjonene vi kom til hadde 250 barn som var hjemløse etter en oversvømmelse. Vi ble fortalt at de for øyeblikket bor på stasjonen i håp om at gjennomreisende vil gi dem noe å spise.

Jeg bor for øyeblikket hos et ektepar med en datter og hund. De har ikke noe vann for tiden, så det er jo et problem, og sengen min er plassert midt i stuen, så det er vanligvis ganske folkomt....

Indre ståplass - - -

Forts. fra side 3.

Til helhjertet innsats i å følge Ham. Til å skape et samfunn på jorden etter Guds vilje.

Det er en legende om Kristus den gangen Han skulle forlate jorden. Djevelen kom bort til Ham og spurte: «Nå når du skal forlate jorden, så har du vel en plan for den?» Kristus pekte på sine elleve disipler og sa: «Der har du min plan.» «Men,» skyndte djevelen seg å si, «hvis de svikter — hva da?» Kristus svarte: «Jeg har ingen annen plan.»

BLANT INDISKE BØNDER

Hva som skjer med Indias bønder er et av vår tids skjebnespørsmål. Over 70 prosent av befolkningen bor i landets 500 000 landsbyer.

Vil dette kjempelandet klare å løse sitt ernæringsproblem? Vil det lykkes å vise at frie mennesker i et demokratisk samfunn kan arbeide så effektivt sammen og forandre så radikalt på foreldete holdninger og skikker, at utviklingen skyter fart? Eller vil til slutt diktaturet overta, som det allerede har skjedd i så mange afrikanske og asiatiske land?

Det blir i så fall et nederlag for friheten, som kommer til å få store konsekvenser, også for vår egen fremtid her oppe i nord.

I det følgende gir en dansk bonde, Gunnar Uhrenholdt, sine inntrykk etter et tre måneders opp-

Tre måneder tilbragte Uhrenholdt i India. Her er han sammen med Rajmohan Gandhi og ordføreren i Panchgani (t.v.)

hold i India. Det meste av tiden tilbrakte han ute på landsbygden. Han forteller bl.a. hvordan han kunne bruke sine erfaringer fra dansk jordbruk og fra Moralsk Opprustning overfor Indias bønder.

Den danske fruktdyrker GUNNAR LIHRENHOLDT blir intervjuet av KELD JØRGENSEN

Uhrenholdt bor på Jylland. På gården hans, som ligger ca. 20 km sør for Ålborg, dyrker han utelukkende frukt og bær. For 35 — 45 år siden var hele området hede, og Uhrenholdt forteller innledningsvis om slitet som måtte til for å opprette gården. Han har i dag tillitsverv i en rekke av bøndernes salgs- og eksportorganisasjoner.

«Det er karakteristisk for egnen hos oss», sier Uhrenholdt, «at den er nokså ung. Går man 50 — 60 år tilbake, tror jeg det kan sies at bøndene her bodde like spartansk som indiske bønder og kasteløse bor i dag — ikke minst i betraktning av vårt kolde klima. Så sent som i begynnelsen av 30-årene bodde menneskene her i halmstaker eller lerhytter. Men det var driftige folk, og etter hvert flyttet de inn i selvbygde hus. Da vi kjøpte 22 hektar jord her i 1936 var det meste dekket med lyng og kratt.»

— Hvordan var det å begynne å arbeide på heden?

— Jeg ville helst ikke gjøre det igjen. Egentlig hadde jeg tenkt å emigrere til Afrika, men så kom tanken på å lage en fruktplantasje på heden. Vi hadde ikke stort, og

det var meget, meget slitsomt.

— Hvordan bodde dere den gang?

— Vi bygget huset den første sommeren, og de neste 13 årene hadde vi bare kontor, soveværelse og kjøkken. Vår eneste luksus var et badeværelse. Det første året lå våre leveomkostninger på ca. 600 kroner.

En dag hørte vi en ingeniør holde et foredrag om de menneskelige problemer i industrien. Han understreket bl.a. at «mennesker er viktigere enn ting». Denne setningen ga oss en ny målsetting for vårt hjem og vårt arbeid. Den kristne arv, som både min kone og jeg hadde fått med hjemmefra, fikk ny betydning.

— Hva ledet denne nye innstilling til?

— En av de første beslutninger vi tok var å betale tariffmessig lønn til alle som hjalp oss på plan-

tasjen, enten de var fagorganisert eller ei.

— Hvordan ser du på situasjonen i jordbruket idag, ikke minst i lys av de forskjellige markedsdannelser, som Nordek og Fellesmarkedet?

— Som fruktdyrker er jeg redd for de strukturforandringer som kommer, selv om de nok er nødvendige. Uansett hvilket markedsområde vi kommer inn i, vil det være for meget næringsmidler, så den dårligste tredjedel må saneres. Men hvis mennesker skal være viktigere enn ting, er det ikke den helt riktige løsning. En kan ikke frigjøre seg fra tanken på at de planlagte markedsområder er for snevre, at det er galt å innskrenke næringsmiddelproduksjonen når mer en 60 prosent av jordens befolkning er underernært. Enda mer urimelig virker det i lys av at jordens befolkning sannsynligvis kommer til å fordobles i de neste 30 år.

— Du har jo selv vært med og gjort en innsats i India?

— De ansvarlige for Moralsk Opprustning der innbød en rekke mennesker fra andre land som kunne gi sine erfaringer fra sitt eget arbeidsområde, og samtidig fortelle hva Gud kan gjøre i den menneskelige natur og karakter. Jeg selv ble innbuddt for 4 måneder.

— Hvordan foregikk arbeidet?

— Vi var 5 — 6 utenlandske bønder som dannet et team sammen med indiske bønder. Det var hele tiden inderne som åpnet dørene til nye landsbyer og nye mennesker. På den måten kom vi i forbindelse med alle samfunnsgrupper: Bønder, konsulenter, akademikere, kasteløse, maharajaer, osv. I vårt team var bønder fra New Zealand, Kanada, Sveits, Sverige, Danmark og altså India.

Den indiske bonde er uhyre gjestfri. Når en besøker ham, setter en seg under nærmeste skyggefulle tre og snakker om felles problemer. Hvis vi var 4 — 5 ved samtale begynnelsen, gikk det ikke lenge før 10 — 15 venner og naboer hadde sluttet seg til oss.

Var vi i en landsby, fant samtalen som oftest sted i tempelforgården, og etter noen få minutter kunne opp til 150 mennesker omgi oss.

Ofte ble vi innbuddt til et måltid. Det var ikke lite fremmedartet da vi for første gang spiste middag hos en indisk bonde. Vi ble plassert på gulvet, satte oss i «skredstilling», og fikk servert ris, grønnsaker og curry på et bananblad.

— Hvilket inntrykk fikk du ellers av den indiske bonde?

— Han er intelligent, og humor er det ingen mangel på. Når han har mulighet til å dyrke sin jord, arbeider han hardt. Når han av og til kalles doven, er det som oftest fordi vannet tar slutt og han ikke lenger kan beskjefte seg med livsnødvendige ting.

Folkehøyskolene har betydd svært meget for nordiske jordbrukere. Nettopp denne stille tiden i den indiske jordbrukers arbeidsrytme kunne og burde brukes til å gi ham ny viten og innsikt i jordbruksmetoder og samarbeidets kunst.

Trangen til å lytte til den indre stemme ligger inderne i blodet. Mahatma Gandhi sa en gang: «Den eneste tyrann jeg anerkjenner er den stille stemme i mitt hjerte. I våre samtaler la vi vekt på å fortelle at vi søkte denne inspirasjon gjennom daglig lesning i Det nye testamente.

Jeg er ikke utilbøyelig til å tro at dette kan bli det hemmelige våpen, den tente lunte til en fredelig revolusjon, som kan få bukt med sulten, kastevesenet og man-

ge andre av Indias sosiale problemer.

— Har man ikke forsøksstasjoner og konsulenter som her i landet?

— Jovisst. Men i et land hvor det er mangel på utdannete folk, går konsulentene lett over i andre yrker som gir høyere lønn enn selve konsulenttjenesten. De som fortsetter som konsulenter får en lav lønn, og der ligger kimen til korrupsjon som igjen fører til mistillit mellom bonde og konsulent.

Men etterhvert som den innstilling som Panchgani-sentret (Moralsk Opprustnings treningssentrum syd-øst for Bombay) representerer, sprer seg blant bøndene, og nye former for protein skaper større fysisk energi, vil den økonomiske utvikling skyte fart. India vil vise seg å være de tusen muligheters land.

— Tror du at deres innsats har gitt varige resultater?

— Jeg har mottatt brever som tyder på det. Både indere og europeere som siden har vært i de samme områdene, har besøkt meg. De kunne fortelle om både bønder og fruktavlere som har fulgt opp våre erfaringer og fordoblet sin avling. De sa at denne viten holdt på å spre seg til andre bønder.

Hemmeligheten var nok at vi var et team av bønder fra flere land som arbeidet sammen med indiske bønder. Når vi brukte våre egne erfaringer, både de dårlige og de gode, ble vi møtt med tillit. Våre indiske kolleger kunne lære av våre erfaringer — kanskje ikke minst av de feil vi har gjort.

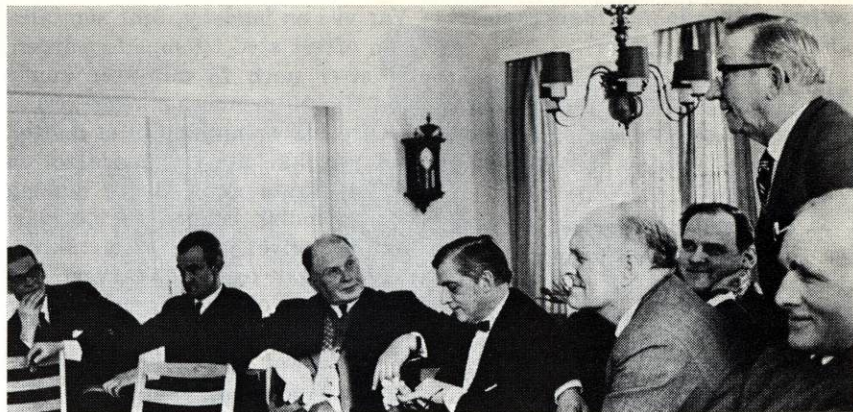
Uhrenholdt på gården sin utenfor Ålborg.

For mange er det et tankekors at vi i de rike land produserer for mye mat mens millioner lider nød på den andre siden av kloden.

Er det først og fremst et teknisk-økonomisk problem, eller er en del av flaskehalsen menneskelige fordommer, mistro og selviske motiver, i nord og sør?

I midten av mars ble det arrangert en konferanse på Trossnäs gård i Värmland hvor disse spørsmålene sto i sentrum. Småbrukere, landbruksarbeidere, bønder og

Stående t.h. Evert Svensson, sekretær for småbrukerne i Värmland.

Landbruksfolk møtes i Värmland

politikere fra Sverige, Norge og England deltok sammen med en ekspert i strukturrasjonalisering, fra Landbruksnemnden (regjeringsorgan) i Värmland.

Eieren av Trossnäs, Ove Jensen, tok initiativet til konferansen. Da han var i India for to år siden, brant hovedbygningen på gården ned til grunnen. Under konferansen ble det nye huset innvigd.

Hovedbygningen på Trossnäs.

Hovedinnleder var Sven Tågmark som er medlem av styret i RLF (bondeorganisasjonen i Sverige). Han ga et bilde av den situasjonen bøndene i Europa befinner seg i med den planlagte strukturrasjonaliseringen (Mansholt-planen) og utvidelse av EEC. På sine reiser rundt i Europa hadde han møtt mange bønder og deltatt i deres møter. Det som hadde slått ham var den sterke mistro som fantes overalt.

Formannen for meieriforeningen i Värmland, Erik Andersson, som selv er småbruker, talte om hvordan denne mistilliten sprer seg. Samtidig uttrykte han sin takknemlighet over hvordan samtalen under konferansen hadde bidradd til å motvirke denne tendensen. På Trossnäs fins det en ny ånd, sa han, og den sprer seg.

Evert Svensson, sekretær for småbrukernes organisasjon i Värmland, fortalte at han hadde ledet en delegasjon som hadde oppsøkt finansminister Sträng for å protestere mot traktorskatten (innført i Sverige i 1969). Sträng hadde vært enig med delegasjonen i at småbrukerhjemmene hadde hatt stor betydning for Sverige, sa Svensson. Den oppfostringen barn fra slike hjem hadde fått var blitt en konstruktiv faktor i samfunnet.

Stortingsmann Johannes Østveit hevdet at vi i Norden sager av den grenen vi selv sitter på. Vi bryter ned og bruker opp de kulturelle og åndelige ressurser. Andre var inne på det samme og understreket at bøndene må gjøre en innsats i arbeidet for å styrke disse verdiene i våre land.

Anders Eskeland.

TYSK UNGDOM I TUTTLINGEN

«Weekendkonferanse med stort utbytte og mange deltagere» var avisen *Schwartzwälder Botes* kommentar til en samling i den tyske byen Tuttlingen i Schwartzwald før påske. En ungdomsorganisasjon i samarbeid med folk fra Moralsk Opprustning sto for arrangementet, hvis høydepunkt var en fremvisning av filmen «Happy Deathday». Konferansen samlet deltakere fra hele Tyskland.

Blant talerne var forretningsfolk, teologer, studenter og gymnasiaster, og blant de interesserte tilhørerne var borgermesteren og viseborgermesteren, pedagoger, landbruksfolk og studenter.

En av de unge fra Tuttlingen som hadde besøkt Caux i Sveits i sommer, fortalte at han og hans venner hadde sendt sin riksdagsmann i Bonn en bunke rapporter fra Caux sammen med et brev, og

bedt ham gi rapportene videre til regjeringens medlemmer. «Og det kom svar fra Bonn,» sa han. «Ministrene skrev personlige takkebrev til ungdomsforbundet vårt, og sa bl.a. at slike konferanser gir en større forståelse for andre mennesker og nasjoner og bidrar til å trygge freden.»

Også i år vil det reise en gruppe unge fra Tuttlingen til de forskjellige konferansene i Caux.

Ønsker vi å bli umyndiggjort?

Kristin Vindsetmo

Kristin Vindsetmo var en av arrangørene av en weekendsamling i MRA's senter i Oslo, rett før påske. Gymnasiaster fra Oslo, Asker og Ås drøftet emnet: Har utviklingen i den moderne verden umyndiggjort oss?

— Det spørsmål opptar meg og mine venner stadig mer, sier Kristin. Det vi opplever på skolen gjør det aktuelt, og vi føler tendensen på alle livets områder.

Ikke bare umyndiggjøres vi, men vi ønsker å bli umyndiggjort. Det er lett å regne med at det bare er min lille verden som teller. Som kristen er jeg pålagt et ansvar både for verdensutviklingen og for meg selv. Jeg vil akseptere det ansvaret så jeg ikke lar meg umyndiggjøre.

— Hva kom ut av weekenden?

— Selv fikk jeg en helt ny forståelse av at enkeltmenneskene virkelig betyr noe. At vi kan gjøre noe, blant annet ved å forandre oss selv og forandre våre omgivelser.

Det har ofte virket for meg som det er politikerne som må ordne opp, og at vi andre bare må sitte på baken og se på!

— Hva er ditt ønske for din nærmeste omgivelse — skolen?

— Mitt ideal er en skole hvor lærere og elever respekterer hverandre innbyrdes. Hvor lærerens autoritet først og fremst hviler på hans større kunnskaper og innsikt — ikke på overleveringer fra fortiden. Og hvor elevene respekteres av læreren fordi de er mennesker med krav på respekt og individuell behandling. Selv om de mangler kunnskaper, kan de ha verdifulle tanker!

— Hvordan kan dette målet oppnås?

— Først og fremst ved at an-

svarsfølelsen utvikles hos den enkelte. De fleste av oss elever føler lite ansvar for vår egen utdanning, for våre kamerater, og for lærerne.

— Hvor skal en slik ansvarsfølelse komme fra?

— Det vil ta tid. Ofte virker det som vi ikke er modne nok, f.eks. når det er spørsmål om hvordan vi ønsker å innrette oss: Vi har så mange fine teorier om hvordan vi kunne legge opp vårt eget arbeid, men når det kommer dit at teoriene skal gjennomføres, blir interessen gjerne borte.

Men jeg tror det er mye fordi vi er vant til å bli «hørt», og at vi puffer for å klare oss i øyeblikket. Gymnasiastene kunne mye tidligere ta den situasjonen som de møter ved universitetet.

— Hvordan tror du det er å være lærer idag?

— Meget vanskelig, i alle fall for dem som er blitt lærere fordi de er interessert i faget mer enn i elevene som mennesker.

— Og hvordan føles det å være elev?

— Jeg synes vi kaster bort en masse tid. Ofte vet jeg ikke hvorfor jeg lærer det som er pensum. Det synes jeg elevene har krav på å få vite. Vi føler oss ofte umyndiggjort, kort sagt. Skolen blir lett et samfunn for seg, istedet for å være en del av helheten.

— Hva innebærer det i praksis for deg å ha en ansvarlig holdning overfor mennesker omkring deg?

— Jeg har begynt å gjennom-

skue meg selv litt. Det er meget lett å utnytte mennesker til sin egen fordel ved at man gjør og sier ting for at de skal like det, for å bli populær. Det er alltid morsomt å diskutere, f.eks.! Og så glemmer man menneskene for ordene som sies.

Og man streber gjerne etter å bli formann for alskens grupper og komiteer, fordi man regner med at det er slik man kan utrette noe. Men når man er formann, blir det ofte mest til at man bruker tiden til å fly rundt med beskjeder, har jeg funnet ut.

Etter jul har jeg hatt mer tid til å tenke gjennom hva jeg egentlig vil. Man kan så lett tro at det er de store tingene som betyr noe. Man går og drømmer om å bli statsminister for eksemplens! En gang i fremtiden. Men spørsmålet er jo hvordan vi takler det vi står oppe i akkurat nå!

Det har begynt å bli morsomt å stå litt tidligere opp om morgenen for å finne en plan for dagen — finne et eller annet positivt siktepunkt som vil bety noe for bestemte mennesker.

Jeg har aldri tenkt på lærerne som mennesker, forresten. Men det er de, viser det seg! De kan ikke undervise godt hvis elevene blåser i dem og motarbeider dem. Det som skjer når man gjør det, er at alt blir bare verre. Det går faktisk an å hjelpe lærerne til å se hvor de svikter, ved å snakke med dem.

E.R.H.

Noen av de unge som deltok i weekendkonferansen, i samtale med kulturredaktør Erik Egeand.

Joyce Kneale

Fra et klasserom

Ut av høye, stygge leiegårder og langs støvete, travle gater banet hundrevis av barn mellom 7 og 11 år seg vei til skolen. Det var første dag i et nytt skoleår. Snart etter strømmet 38 tiåringer inn i klasserommet mitt, et lite rom fylt til trengsel.

Jeg betraktet dem. Vi var ikke ukjente for hverandre. De hadde alt vært ved skolen i to år og jeg kjente dem godt nok til å skjønne at dagene som lå foran ikke ville bli lette. Ved slutten av forrige skoleår hadde en gjeng av dem stukket av med pengene til frøkens avskjedspresang. Noen av dem var blant de mest opprørske skolen noen gang hadde hatt.

Denne delen av London ga god grobunn for vold og forbrytelser. Nylig hadde noen ungdommer brutt seg inn i en skole i nærheten. Bøker var brent og skade var gjort for 10 000.— kroner.

Hvordan ville de 38 barna jeg sto foran komme gjennom livets stormer i slike omgivelser? Ville deres fremtid følge det samme mønster? Eller skulle vanskelighetene overvinnes og dermed tjene til å styrke deres karakter og gi dem realistisk trening i å løse problemer?

Hvorfor ikke?

Diskuterte dagsaktuelle begivenheter.

Det var et hell for meg at jeg hadde møtt Moralsk Opprustning på lærerskolen. Det hadde gitt meg to ting — vissheten om at et hvert menneke, mann, kvinne eller barn, var en potensiell gjenskaper og gjenoppbygger av verden og, for det annet, beviset for at den mest

opprørske eller den mest tilbakeholdne kunne bli den mest skapende og byggende.

Det som hendte senere skulle bekrefte det.

I en time begynte vi å diskutere de siste nyhetene i fjernsynet. Det var harde kamper i Nigeria og det var sult i India. Varmhjertede som barn er, syntes de det var vondt at det skulle være slik og ønsket at de kunne hjelpe. «Vil dere at verden skal bli bedre enn den er nå?» spurte jeg. Et samstemmig «ja» var svaret. Jeg besluttet fra da av å tenke, planlegge og arbeide for at de kunne lære å gjøre den bedre.

Vi snakket om fattigdom og sult. Det sto klart for meg at barna måtte få lære om kreftene i den menneskelige natur som var årsak til slike ting — begjæret, uærligheten, likegyldigheten. Jeg fortalte dem hvor flink jeg hadde vært til å stjele fra min fars butikk og til å «glemme» å betale tilbake vekslepenger når jeg hadde gått ærender.

Så spurte jeg hvor mange av dem som hadde stjålet. To tredjedeler av klassen rakte opp hånden. Hver av dem skrev så med svart på hvitt alt de kunne komme på. Listen ble overraskende lang for tiåringer å være. Jeg forklarte dem virkningen for dette landet og andre land dersom vi i London ikke var til å stole på, og fortalte dem hvordan jeg hadde betalt tilbake det jeg skyldte. Det syntes de var greit, og i løpet av noen uker hadde hver eneste av dem spart nok til å betale tilbake til forretninger, foreldre og venner det de hadde tatt.

Den alminnelige læringsteori om at et barn lærer best gjennom er-

faring, og ved selv å bli engasjert, er vesentlig. Georg var et godt eksempel på det. Hans mor hadde gitt ham alt han hadde pekt på. Nå greide hun ikke lenger følge opp. Han gikk til behandling hos en psykolog. For å være med å hjelpe India bestemte han seg for å få tak i en blikkboks og så samle inn penger blant sine klassekamerater — ikke penger som foreldrene skulle gi, men som ellers ville gått til slikkerier. Han fikk tak i boksen og begynte med å gi og ba så de andre om å gjøre det samme. Fra da av var behovet for psykologisk behandling borte. I et land der 50 prosent av sykehusplassene er belagt med pasienter med mentale eller nervøse forstyrrelser ligger det kanskje et budskap i Georgs beslutning om å begynne å tenke for andre.

Vårt studium av situasjonen i Nigeria var ikke mindre virkningsfullt. I utallige bøker studerte vi livshistorien til mennesker som hadde vært splittet fra andre. Det som kanskje mest betok barna var historier som fortalte om hvordan den ene eller begge parter i en konflikt hadde oppdaget sin misunnelse eller overlegenhet eller sitt hat, og innsett at der lå årsaken til konflikten, og så hadde besluttet å bli ferdig med det. Igjen for å gjøre det praktisk sa jeg: «Skriv ned navnet på en du ikke liker. Skriv så grunnen.» Det gikk lett. «Hva tror du at du nå burde gjøre med det?» var neste spørsmål. «Hvis du ikke vet det, så spør Gud. Han vil si deg det.» Alle hadde de noen ideer som de fulgte. Resultatet var at klikkene og gjengene i klassen ganske enkelt forsvant. Var det en slosskamp ute i skole-

gården, forsøkte disse barna å stoppe den og ordne opp i det. Nå var de rustet til å gjøre noe med dette problemet i skolen og i nabolaget. Snart etter hadde de skrevet et skuespill om hvordan nasjonene i verden kunne leve sammen som en familie. Skuespillet ble oppført for skolen, for ordføreren og kommunestyret, for politiet og foreldrene, og for et utsnitt av befolkningen der omkring. Ordføreren sa: «Jeg lærte disse sannhetene for dere, lenge siden, men jeg hadde glemt dem.»

Senere satte vi opp et annet skuespill, «La bikja beholde beinet», av Peter Howard. Gjennom det lærte de hvordan et det-gir-jeg-blaffen-i-samfunn kunne forandres, og hvordan de skulle gi sin nye lærdom videre til alle som kom for å se på.

Geografien ga muligheter.

På dette tidspunktet var uroen i klassen nesten forsvunnet. I stedet var det kommet inn en følelse av fred og sikkerhet og evne til konsentrasjon. Hver time var en viktig trening til å ha omsorg for verden. Mange store reformatorer og pionerer hadde bodd i eller i nærheten av det området der skolen vår ligger — Mahatma Gandhi, David Livingstone og Florence Nightingale for å nevne tre. Vi studerte disse personene meget nøye og merket oss særlig deres evne til stadig å strekke seg mot de mål de hadde satt seg, uansett hvor upopulært det måtte være.

Geografien ga en uendelighet av muligheter til å lære om mennesker av alle nasjonaliteter, heller

enn bare om fjell og elver og nedbør.

I historien så vi at det som skjedde ikke var en følge av tilfeldigheter men av enkeltmenneskers beslutninger, på godt og ondt.

Vi startet også en avis som fikk navnet 'Verdenspressen'. Den hadde store artikler og tegninger av alle slag. Jentene hadde en kvinneside med matoppskrifter, rensemetoder og om hvordan man skulle ta seg best mulig av familie og naboer.

Religionsundervisningen satte alt i perspektiv. Barna fikk se noe av Guds plan for verden og den evige kampen mellom godt og ondt. God hjelp hadde vi av en bokserie som heter «Guds hånd med historien». Av den lærte de at Gud har et svar til frykt og bitterhet, og at Han når som helst og hvor som helst kunne vise dem hvordan de skulle leve livet maksimalt.

På slutten av skoleåret laget hver av dem en liten bok der de samlet alt de hadde lært om hva demokrati er i praksis. Bøkene sendte vi til parlamentsmedlemmet fra vår valgkrets, og han tok dem med til 'the Speaker' i Parlamentet. Begge ble så imponert og utfordret at de kom med premier til de seks beste «forfatterne.»

To år var gått siden tiåringene veltet inn gjennom klasseromsdøren, to år med brytninger og brobygging, moro og mistak, strengt arbeid og store ambisjoner. Hvordan fremtiden enn kommer til å arte seg for disse 38 barna så vet de at det er mulig å gi verden noe helt nytt — og det er behov for dem alle til den oppgaven.

Fransk minister åpner MRA-konferanse

Et medlem av regjeringen Pompidou, transportminister Raymond Mondon, var en av innlederne til en MRA-konferanse i Metz, Lorraine, i mars. Mondon, som også er ordfører i byen, talte til industrifolk og fagforeningsrepresentanter fra kull-, stål- og verkstedsindustrien. «Denne byen,» sa Mondon, «har vært et møtested under mange kriger. Mer enn andre føler vi et behov for å møtes, ikke på slagmarken, men på den felles grunn som forståelse og enhet skaper. For å finne det mest universelle, menneskelige og beste i mennesket. Jeg håper at MRA vil utvide det arbeidet som allerede er rotfestet i et idstrikt som vårt.»

Avisen *Le Républicain Lorrain* skrev et referat fra åpningsmøtet i rådhuset. Den siterte Irène Laure, tidligere ledende sosialist: «Dere i Lorraine kan spille en spesiell rolle i arbeidet for europeisk enhet. Fra denne plattformen kunne MRA bli lansert i verden, til og med bak jernteppet.»

Delegater fra Lorraine malte et dystet bilde av situasjonen i landsdelen, som trues av arbeidsløshet og muligheten for at stålindustrien vil bli flyttet. En av dem, en ingeniør fra stålindustrien, understreket at «for å kunne mestre disse forandringene, trengs det ærlige og uselviske menn, som kan løse problemene ut fra kjærlighet og ikke hat. Dette er hva vi finner i Moralsk Opprustning.» Han uttrykte sin takknemlighet for alle dem som var kommet fra andre land for å gi videre sine erfaringer om hvordan de hadde løst liknende problemer.

klippet

HERRE, DU KÆNNER VORT FOLK FRA DETS innerste ud-spring:

fejler jeg vel, når jeg tror, det har herlige kræfter? Hidtil de øded sig selv. Herre, forbarm Dig! Når skal det vækkes og samles? Når skal mit arbejde gro?

Kanske for voldsomt jeg fór, men jeg tenkte, skæres med skarp: må den ur-voksne skogen, optrykkes træet et hundre-, stenen av tusenårs ro, førend at sæden kan gro, kærligheds sæd.

.... Jag dem til kampen; mit hjerte af nidkærhed luer, kast mig på bålet som ved, bare slægterne tændes deraf!

Fra Bjørnstjerne Bjørnsons «Arnljot Gelline», Kongens Bønn.

UTEN AT DU KAN GI DEG SELV I KJÆRLIGHET til det ene mennesket ved siden av deg, kan du ikke gi deg fullt og helt og sant til menneskene og kampen for andres lykke. Hos det ene mennesket er prøven din. Består du ikke den, el-

ler skyr du den, bærer du nederlaget i deg, hvor mange seire du enn synes å vinne.

Sigurd Evensmo.

«FJENDEN LYTTET» — DET ER JERES UNDSKYLDNING. Disse evindelige 'fjender', der altid er til stede, udgør en let retfærdiggørelse af jeres funktioner og jeres blotte eksistens. Men hvad ville I gøre uden fjender? I ville ikke kunne overleve uden fjender. Had, had der er lige så ondt som rasehad, er blevet jeres sterile atmosfære. Sådan går det til, at man taber den fælles menneskelighed af syne og går den evige fortabelse i møde. Hvis isen i Antarktis ville smelte i morgen, ville hele menneskeheden drukne, og hvis hoveder ville I så indterpe jeres begreber om «klassekampen»?

....

Offentlig anerkendelse af kendsgerningerne, fuldstændigt og ærligt, er den første betingelse for sundhed i ethvert samfund, inklusive vort eget. Den, der afviser dette, bekymrer sig ikke om sit fedreland og tænker kun på sine egne interesser. Den, der nægter dette i sit fedreland, kan ikke helbrede vore sygdomme, men kun undertrykke dem og bidrage til forrådnelsen.

Aleksandr Solzhenitsyn, i brev til Forfatterforeningen for Den russiske Sovjetrepublik, sitert i det danske nyhetsmagasin NB.

HOVEDHENSikten MED GYMNASIETS LIVSSYNSORIENTERING må nettopp være å skape en felles basis av begreper og dermed følgende forståelse av andre menneskers synspunkter, slik at mange senere i livet kan være i stand til å føre en fornuftig og verdifull samtale — selv om man skiller lag når det gjelder vurdering og personlig stillingtagen.

Professor Eiliv Skard i Aftenpostens kronikk 23. februar.

JEG TROR DET SKJEDDE STORE FORANDRINGER med mange mennesker i de dagene (under den siste verdenskrig). Blant mye annet oppdaget både blå og røde at menneskelige egenskaper ikke er noe som følger partigrensene. Vi hadde en farlig fellesfiende, der ligger forklaringen til «oppdagelsen».

Redaktør Rolf Gerhardsen, i et intervju i Aftenposten 21. mars.

LEGEMIDDEL FRA 12gr

Novid
hurtig lindring

ved hodepine
NOVID

tas oppløst i vann

Novid gir hurtig lindring ved hodepine, reumatisme, nervesmerter, tannpine, menstruasjonsmerter og forkjølelsesubehag. Novid i vann - er behagelig i bruk og skånsom selv for ømfintlige maver. Uten resept på apotek og medisinsutvalg. - Rør og foliepakning à 20 tabletter samt glass à 40 og 100 tabletter.

Novid - befriende lett å ta.
NYEGAARD & CO AS-OSLO

Kort nytt

ASSAM:

Presidenten for Assams lovgivende forsamling ønsket en gruppe fra MRA velkommen til en mottagelse hvor 40 av forsamlingens medlemmer var til stede. «Jeg trenger neppe understreke behovet for Moralsk Opprustning i vår verden, hvor vi er omgitt av stridigheter og trues av atomkrig,» sa presidenten. «Hvis vi skal kunne redde menneskeheten må vi legge ned våre uoverensstemmelser og rekke hverandre hånden i en felles bestrebelse for å bevare sivilisasjonen.»

ROTTERDAM, HOLLAND:

«Nye mål for mennesker og industri» var temaet for en konferanse her midt i mars. Medbestemmelserett, forandring av den sosiale strukturen og 'fremmedgjøring' av arbeidsmiljøet gjennom teknologiens fremmarsj, var blant de emner som ble drøftet av de 150 deltakerne fra industri og fagbevegelse i flere europeiske land. Man besluttet å møtes igjen for å forberede lignende konferanser i Sveits og Storbritannia.

HILVERSUM, HOLLAND:

Et ti minutters TV-program produsert av Moralsk Opprustning fikk telefonene til å kime til langt over midnatt i MRA's kontor i Haag den 25. mars. Alle utenom en av dem som ringte ga programmet tilslutning, og mange bestilte Anne Wolrige-Gordons bok om Peter Howard, som hadde en bred plass i programmet.

Fremdeles kommer det hver dag brev til kontoret fra interesserte 'seere'.

STOCKHOLM:

En uformell konferanse om skolespørsmål ble holdt i MRA's sentrum i Stockholm i påsken. Lærere fra Finland og Norge tok også del.

OXFORD:

«Dagens problemer — forskjellen mellom rike og fattige land, rasekonflikt, klassekamp og forurensning av naturen — gjør det klart at uselviskhet er en forutsetning for menneskehetens fortsatte liv og fremgang,» hevdet arrangøren av en studentkonferanse i det århundregamle St. Edmund Hall College i Oxford i påsken. «Store og alvorlige problemer er blitt løst som en direkte følge av at mennesker har fått en annen innstilling og andre motiver. Vi er interessert i hvordan man frembringer en slik grunnleggende modenhet i menneskets karakter.»

Studenter fra universiteter i mange land, bl.a. Frankrike og Nord-Irland, deltok i konferansen.

CHESHIRE, ENGLAND:

Studenter, gymnasiaster, havnearbeidere, kommunearbeidere, pedagoger, leger og industrifolk, ialt 250 mennesker fra 21 land møttes i MRA's konferansesentrum Tirley Garth i Vest-England i påsken. Innslag i konferansen var en ny musikalsk revy, samt Peter Howards skuespill «Stigen» fremført av en trupp fra Nord-Irland.

VOSS:

Seks hundre unge fylte kinoen på Voss en kveld i mars. Gymnassamfunnet og Laget ved Voss gymnas hadde gått sammen om å arrangere en forestilling av MRA-filmen *Happy Deathday* (Til lykke med dødsdagen). De sendte ut innbydelser til alle skolene i bygda, hvor de bl. a. skrev: «Utviklinga innan biologien, «den biologiske tidsbomba», er så urovekkende at nøkterne vitskapsmenn meiner at denne «bomba» kan verta minst liksom farleg som t.d. atombomba. Sexproblem, abort, generasjons- og rasemotsetnader er andre problem som filmen tek opp. Og midt inne i alle dei problem og all den utvikling mennesket har skapt, står mennesket sjølv. Finn mennesket seg til rette i det miljøet det har skapt, eller er det vorte rotlaust, utan mål og meining med livet, trass i si materielle lukke? ...»

Hako

FEIE- OG SUGEMASKIN

Sluker alt fra finstøv til tomflasker Fra kanter og kroker —
overalt feier HAKO HAMSTER støvfritt inntil 3.000 m² pr time.
Be om demonstrasjon

Importør:

FR

REINHARDT & CO A/S

Kristiansand S — Telefon 25 540

Send meg nærmere opplysninger om HAKO

Navn:

Adresse:

LEGEMIDDEL

Forkjølelse, revmatisme, nervesmerter - forsøk...

ALBYL-

Enterosolubile

OVERTRUKNE ACETYLSALICYLSYRETABLETTER
Uten maveirritasjon fordi tablettene først
løses opp i tynntarmen. Pakninger à 30
og 100 tabletter. På apotek uten resept.

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI

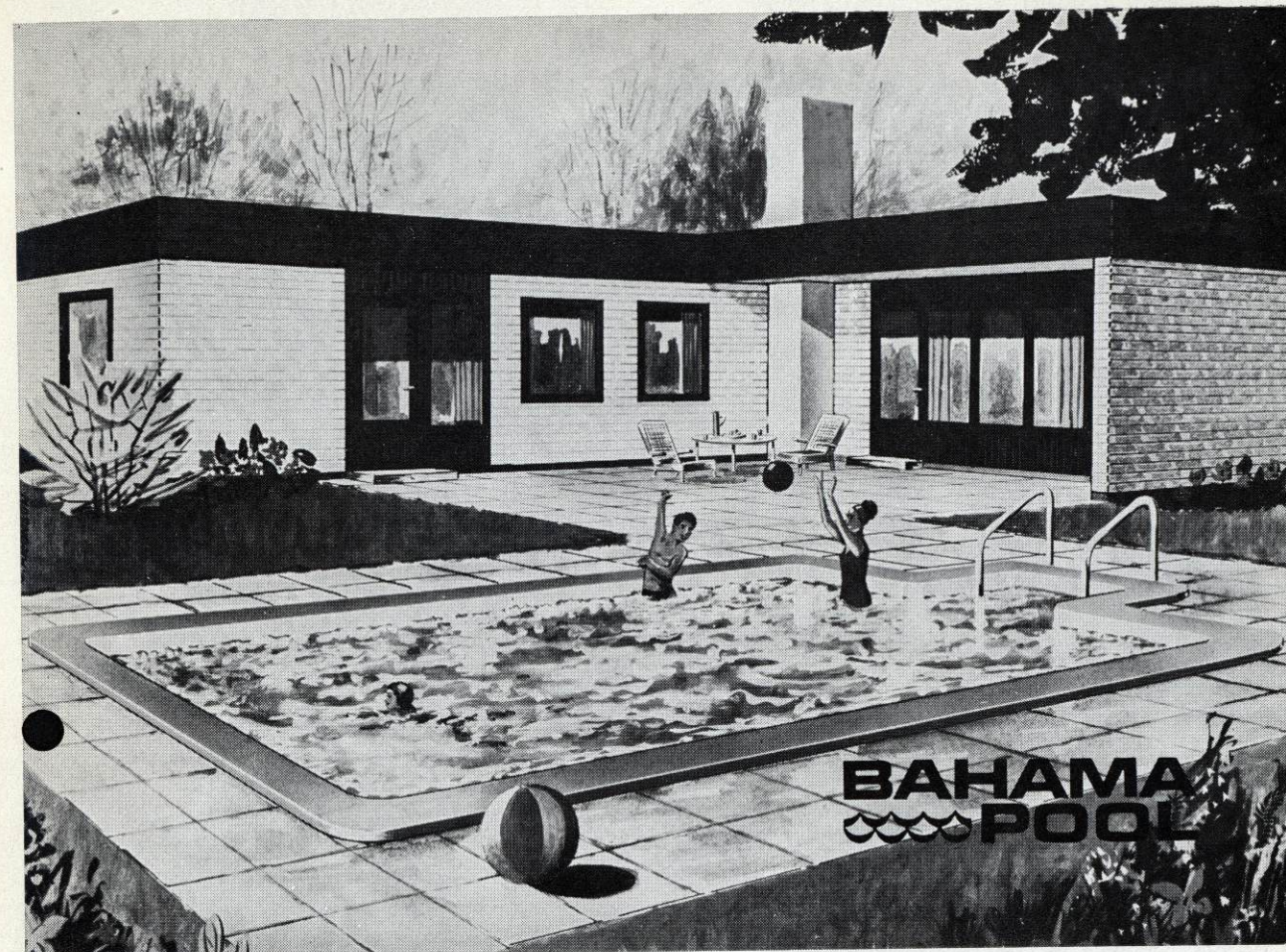

Uten
mave-
irritasjon

ALUMAT

HUSSTIGER SPESIALSTIGER

KRISTIANSDALS MEK. VERKSTED A/S
Tlf. 042/29520 - POSTBOKS 472 - 4601 KRISTIANSDAL S.

Exklusiv swimmingpool

i glasfiberarmerad plast

(6-8 mm væggtjocklek)

13.800:-

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för försättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:- kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS